

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-2-35 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 05-48/683-177
Karar Tarihi : 21.7.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rıfki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : Derya YENİŞEN, Ali ARIÖZ, Fatma GÖZLÜKAYA

C. ŞİKAYET EDEN : Radyo Mega 33 Bölgesel Yayıncılık A.Ş.
Bahçe Mah. 4604 Sok. Aktaş Apt. B Blok 7/29 Mersin
20 Adana FM Reklam Tanıtım San. Tic. A.Ş.
Kuruköprü Mah. Özler Cad. Arpacı Apt. Kat:7 Seyhan
Adana
Bilişim Radyo ve Televizyon Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.
Davutpaşa Cad. No:34 Topkapı İstanbul

**D.HAKKINDA
İLK İNCELEME
YAPILANLAR**

30 : Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği
Sıracevizler Cad. Esen Sok. Saruhan Plaza No:6 Kat:6
Şişli/İstanbul
Komşu Hak Sahibi Müzik Yapımcıları Meslek Birliği
Kuloğlu Mah. Turnacıbaşı Sok. No:16 Kat:5
Beyoğlu/İstanbul
Müzik Yorumcuları Meslek Birliği
Mevlüt Pehlivan Sok. Fidan Sitesi Onur Apt. No: 25/5
Gayrettepe/İstanbul
Müzik Eseri Sahipleri Grubu
Dr.Orhan Birman İş Merk. No:121 Kat:1 Beşiktaş/İstanbul

40 **E. DOSYA KONUSU:** Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM),
Komşu Hak Sahibi Müzik Yapımcıları Meslek Birliği (MÜ-YAP), Müzik
Yorumcuları Meslek Birliği (MÜYORBİR) ve Müzik Eseri Sahipleri Grubu'nun
(MSG), yayıncı kuruluşlara karşı uygulamakta oldukları müzik eserleri telif
ücreti tarifelerinin sözü edilen meslek birliklerinin hakim durumlarını kötüye
kullanma eylemine dönüştüğü iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Müzik meslek birliklerinin tarife belirleme faaliyetleriyle ilgili olarak Kurum kayıtlarına farklı tarihlerde giren dilekçelerde öne sürülen iddiaların özeti aşağıda yer almaktadır:

a. Bahsi geçen meslek birlikleri hakim durumdadır:

50 Şikayetçi radyolar, Rekabet Kurulu'nun 7.5.2002 tarih ve 02-27/290-118 sayılı kararında yer verilen tespitlere dayanarak, şikayet edilen meslek birliklerinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesi uyarınca teşebbüs olduklarını ve hakim durumda bulduklarını ifade etmektedir.

b. Meslek birliklerinin telif ücreti tarifelerinde belirledikleri bedeller fahiştir:

Başvuru sahipleri şikayet dilekçelerinde, şikayet edilen dört meslek birliğinin ilan ettikleri ve kendilerinden talep edilen bedellere yer vermektedir. Buna göre 2004 ve 2005 yılı için talep edilen ücretler aşağıda gösterilmektedir:

60

Meslek Birliği/Ücret	2004 (TL)	2005 (YTL)
MESAM	225\$ (315.000.000)	338
MSG	645.833.333	710
MÜYAP	877.500.000	966
MÜYORBİR	500.000.000	288
TOPLAM	28.059.999.996	27.624

Şikayetçi radyolar, 2004 yılı reklam geliri olarak RTÜK'e beyan etmiş oldukları meblağlar göz önüne alındığında, yukarıda gösterilen toplam bedeli karşılama imkanlarının mümkün olmadığı anlaşılabileceğini ifade etmektedir.

Radyolar ayrıca, diğer ülke örneklerine bakıldığında, genellikle talep edilen ücretin üst sınırının yayıncıların reklam gelirinin belirli bir oranı olarak belirlendiği ya da bazı ülkelerde kamu otoritesi tarafından uygun bir sabit bedelin tespit edildiğini ifade etmektedirler. Buna karşın, Türkiye'de birliklerin bu ücretleri reklam gelirleri ile orantılı olmaksızın, sabit bedeller olarak belirledikleri ve MESAM'ın tarifesinde %2,4'lük bir oran belirlenmiş olmakla birlikte talep edilen asgari miktar bu oranın uygulanmasını imkansız hale geldiği ileri sürülmektedir.

70

Diğer taraftan, şikayetçiler bahse konu meslek birliklerinin ulusal yayın yapan kuruluşlar ile yerel yayın yapan kuruluşlarından talep ettikleri telif ücretinin bu iki grup yayıncının reklam gelirinden aldıkları pay ile orantılı olmadığını, bu sebeple ulusal yayıncıların daha avantajlı bir duruma sokulduğunu iddia etmektedirler.

Başvuruda, yukarıda sayılan sebeplerle, meslek birliklerinin ücret tarifelerini 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) m. 42/A hükmünde belirtilen esaslara uygun olmayacak şekilde belirledikleri, ilgili ücret tarifelerinin şikayetçi radyolar tarafından ödenmesinin oldukça güç olduğu ve ödenmesi halinde bu şirketlerin ticari faaliyetlerine devam edebilmelerinin mümkün olmadığı ifade edilmektedir.

80

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına sırasıyla 17.5.2005 tarih, 3304 sayı; 24.5.2005 tarih, 3508 sayı ve 20.6.2005 tarih, 4183 sayı ile giren başvuru dilekçeleri hakkında hazırlanan 14.7.2005 tarih, 2005-2-35/BN-05-DY sayılı Bilgi Notu 15.7.2005 tarih, REK.0.06.00.00-110/77 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-48 sayılı Kurul gündemine alınarak karara bağlanmıştır.

90 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili bilgi notunda, şikayet konusu eylemlerin, Rekabet Kurulu'nun 26.5.2005 tarih, 05-36/451-104 sayılı kararına konu eylemler ile aynı olduğu, bahsi geçen karar ile Kurul'un şikayet konusu eylemler hakkında da 4054 sayılı Kanun'un 40. vd. maddeleri uyarınca önaraştırma yapılması ya da soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı yönünde karar verdiği, bu doğrultuda inceleme konusu eylemler hakkında da 4054 sayılı Kanun'un 40. vd. maddeleri uyarınca önaraştırma yapılması ya da soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

100

İnceleme konusu birliklerin şikayete konu ücret tarifelerini belirme yetkileri FSEK'in 42/A hükmüne dayanmaktadır. Birlikler, bu yetkiye dayanarak yayımlayacakları ve yayıncı kuruluşlardan talep edecekleri ücretleri, gerek FSEK'in gerekse Yönetmelik'in ilgili maddelerindeki esaslara uygun olarak tespit etmekle yükümlüdür. Birliklerin bu esaslara uygun olmayan şekilde ya da yayıncı kuruluşların ödeme güçlüğü yaşamlarına sebep olacak miktarda ücret belirlemeleri halinde tarafların anlaşmaları mümkün olamayacaktır. Şikayet konusu olay da yayıncı üç radyonun kendilerinden talep edilen bedelleri yüksek bulmaları ve birliklerle bu bedellerle sözleşme yapmak istememelerinden ibarettir.

110

Şikayet konusu meslek birliklerin kullanım hakkı karşılığında yayıncı kuruluşlardan talep ettikleri bedellerin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında ihlale yol açacak nitelikte fahiş fiyat uygulaması olarak değerlendirilebilmesi birtakım maliyet analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Söz konusu analizlerin yapılabilmesi ise, telif ücretine konu müzik eserlerinin maliyetlerinin hesaplanabilmesini gerektirmektedir. Bununla birlikte, Rekabet Kurulu'nun 02-27/290-118 sayılı kararında da ifade edildiği üzere, diğer piyasalardaki hizmet ve mallardan farklı nitelik taşıyan müzik eserleri piyasasındaki malları oluşturan eserlerin üretilmesi fikir, yaratıcılık ve emek gibi değeri ölçülemeyen unsurları içermektedir. Eserlerin üretilmesini takiben çoğaltılmalarının sebep olacağı maliyet ise mevcut teknolojik koşullarda göz ardı edilebilecek kadar düşük bir seviyede gerçekleşmektedir. Dolayısıyla müzik eserleri sebebiyle katlanılan maliyetin objektif ve somut bir şekilde belirlenmesi mümkün değildir.

120

Müzik eserlerinin telif ücretlerinin aşırı olduğuna dair iddianın, maliyet analizine girilmeksizin başka ülkelerde faaliyet gösteren benzeri meslek birliklerinin uygulamakta olduğu ücret tarifeleri ile karşılaştırılarak ele alınması da mümkündür. Ne var ki, bu tür bir karşılaştırmanın doğru ve sağlıklı sonuçlar verebilmesi, öncelikle Türkiye'deki ekonomik ve sosyal koşullara denk ülke örneklerinin belirlenmesine bağlıdır. Türkiye'nin ekonomik ve sosyal koşulları düşünüldüğünde,

130

müzik eserleri piyasası için, objektif olarak böyle bir örneklemenin yapılamayacağı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, konu hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40 vd. hükümleri uyarınca önaraştırma ya da soruşturma açılması halinde bu prosedürlerin sonunda, objektif kriterlere ve maddi tespitlere dayanmaksızın, ilgili piyasanın pazar koşullarına uygun olağan işleyişini, 4054 sayılı Kanun'un amacını aşacak nitelikte, gereğinden fazla kısıtlayıcı tedbirler alınması söz konusu olabilecektir.

- 140 Diğer taraftan, kanun koyucu ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, müzik eserleri piyasasının kendine özgü niteliklerini göz önüne alarak, yayıncı kuruluşlar ile birlikler arasında belirlenen tarifelerle sözleşme yapılamaması halinde ortaya çıkan anlaşmazlığın hangi yöntemle çözümlenebileceğini yukarıda bahsedilen Yönetmelik'in 11. maddesinde düzenlemektedir. Buna göre, taraflar, iradi olarak, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bir "uzlaştırma komisyonu" kurulması talebiyle başvurabileceklerdir. İlgili Bakanlığın bu konuda öncelikle tarafların anlaşması esasını benimsediği anlaşılmaktadır. Oluşturulacak komisyonun tarafları ücret konusunda anlaşmaya ulaştıramaması ya da tarafların isteğe bağlı bu yolu kullanmayı tercih etmemeleri halinde tarafların anlaşmazlığın giderilebilmesi için
- 150 yargı yoluna gitmeleri serbesttir.

J. SONUÇ

Şikayetin niteliğine, düzenlenen rapora göre, başvuru konusu uygulama ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 40 ve devamı maddeleri uyarınca önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.